

AJUNTAMENT DE BREDA

Exp. 218/20	BREDA (Selva)
Element:	Claustre del monestir de Sant Salvador, al conjunt històric
Protecció:	Breda, declarada BCIN, en la categoria de conjunt històric, pel Decret de 20/12/74, publicat al BOE de 14/01/75, núm. inv. 93-CH El PE de Breda, aprovat definitivament per la Comissió d'Urbanisme el 04/10/12, estableix, a la fitxa corresponent al monestir de Sant Salvador, l'obligació de redactar un PE per tal de concretar les condicions de la seva protecció. Mentre no es redacti, totes les intervencions requeriran l'informe preceptiu i vinculant del Departament de Cultura
Actuació:	Consolidació de façanes i cobertes de part dels edificis del claustre del monestir de Sant Salvador
Promotor:	Ajuntament
Tècnic redactor:	Santi Prat Gual, arquitecte/ Jordi Pou Rubio, arqueòleg

FONAMENTS DE DRET

Els criteris sobre intervencions en els conjunts històrics es preveuen a l'article 35.2 de la Llei 9/1993 del patrimoni cultural català.

L'article 2.1.b del Decret 276/2005, de 27 de desembre, de les comissions territorials del patrimoni cultural, preveu entre les funcions de l'òrgan la d' "autoritzar les intervencions en conjunts històrics, llocs històrics i zones d'interès etnològic d'interès nacional i en tots els entorns de protecció si no tenen aprovat l'instrument urbanístic de protecció corresponent, en aplicació de l'article 34.2 de la Llei 9/1993, de 30 setembre, del patrimoni cultural català."

Decret 78/2002, de 5 de març, del Reglament de protecció del patrimoni arqueològic i paleontològic i Llei 9/1993, de 30 de setembre, del patrimoni cultural català.

Pla general d'ordenació urbana municipal.

La Comissió Territorial del Patrimoni Cultural de Girona, en la reunió que va tenir lloc el dia **11 de desembre**, acordà el que es transcriu a continuació:

PLANTEJAMENT DE L'EXPEDIENT

"La ponència explica el projecte als membres de la Comissió.

A l'arxiu de la CTPC de Girona consten els següents antecedents referents a l'àmbit del claustre del monestir de Sant Salvador de Breda: Exp. 468/83- Avantprojecte de reforma a la Parròquia de Santa Maria i Monestir de Sant Salvador, 12/12/83; exp. 169/14- Modificació puntual de les Normes subsidiàries de planejament de Breda a l'àmbit del claustre del Monestir, 14/09/98; exp.

261/10- Pla especial de Breda, 03/12/10, 07/10/11, 10/02/12; exp. 247/13- Projecte per l'enderroc de les edificacions existents en la zona del claustre de l'antic Monestir de Sant Salvador. Carrer Corredor 6-8-10, 17/01/14; exp. 169/14- Modificació puntual de les Normes subsidiàries de planejament de Breda a l'àmbit del claustre del Monestir, 03/10/14; exp. 237/17- Reforma i urbanització de l'espai ocupat pel claustre del monestir de Sant Salvador, 06/10/17, 02/03/18.

Destaquem:

- Exp. 247/13- Projecte per l'enderroc de les edificacions existents en la zona del claustre de l'antic Monestir de Sant Salvador. Carrer Corredor 6-8-10. En data 17/01/14, es va prendre aquest acord:

(...) valorada la proposta, la Comissió acorda, PER UNANIMITAT, APROVAR l'enderroc de les edificacions existents en la zona del claustre de l'antic Monestir de Sant Salvador de Breda, Carrer Corredor 6-8-10, amb la condició que es mantingui el mur mitger de la banda oest corresponent a la planta baixa, que caldrà analitzar específicament.

-Exp. 237/17- Reforma i urbanització de l'espai ocupat pel claustre del monestir de Sant Salvador. Es varen prendre els següents acords:

06/10/17:

*(...) valorada la proposta, la Comissió acorda, PER UNANIMITAT, APROVAR la reforma i la urbanització de l'espai ocupat pel claustre del monestir de Sant Salvador de Breda (**excepte** allò que fa referència a la il·luminació i a la restitució d'un tram de l'arcada de l'antic claustre que queda exclòs de l'aprovació). Tanmateix la Comissió **CONDICIONA** aquesta aprovació al fet que prèviament a l'execució d'aquesta actuació, es realitzi una excavació arqueològica que permeti estudiar les preexistències i recuperar el material que pugui aparèixer. El projecte s'haurà d'adaptar, si cal, als resultats d'aquesta intervenció i haurà de ser presentat novament per a l'aprovació d'aquesta Comissió. Es considera que no és adequada, en aquest moment, la restitució d'un tram d'arcada. Cal estudiar una alternativa per a la il·luminació que prevegi un model amb llum lateral.*

02/03/18:

(...) valorada la proposta, la Comissió acorda, PER UNANIMITAT, APROVAR els treballs previs a la reforma i urbanització de l'espai ocupat pel claustre del monestir de Sant Salvador de Breda que proposa l'Ajuntament de Breda, per entendre que són adequats i respectuosos amb els valors patrimonials d'aquest àmbit.

El nucli de Breda està declarat BCIN, en la categoria de conjunt històric, pel Decret de 20/12/74, publicat al BOE de 14/01/75, núm. inv. 93-CH. El PE de Breda, informat per la CTPC en data 10/02/12 (exp. 261/10) i aprovat definitivament per la Comissió d'Urbanisme el 04/10/12, estableix, a la fitxa corresponent al Monestir de Sant Salvador, l'obligació de redactar un PE

per tal de concretar les condicions de la seva protecció. Mentre no es redacti, totes les intervencions requeriran l'informe preceptiu i vinculant del Departament de Cultura.

A l'Inventari del patrimoni arquitectònic de la Direcció General del Patrimoni Cultural consta la següent descripció d'aquest conjunt:

La vila de Breda es troba al peu del Montseny, a la vora esquerra de la riera del seu nom, i té com a centre l'església de l'antic monestir benedictí de Sant Salvador, fundat al segle XI. L'església és un edifici gòtic (segles XIV-XVI), que conserva el campanar romànic (s. XII), així com una ala de l'antic claustre romànic. Al seu costat hi ha la casa abacial (s. XVI). Darrera l'església del monestir hi ha l'antiga església parroquial de Santa Maria, d'origen romànic, que ha estat molt alterada en ésser transformada en Casa de la Vila. La resta del nucli antic, tot i que ha estat molt transformat, conserva encara alguns edificis d'interès, com Can Trunes o Can Sisó (1543), tots dos amb els portals adovellats i notables finestrals conopials gòtics.

L'Ajuntament de Breda presenta aquest expedient que té per objecte la consolidació de façanes i cobertes de part dels edificis del claustre del monestir de Sant Salvador.

El Monestir de Sant Salvador és un conjunt monàstic de l'ordre benedictina integrat per l'església de Sant Salvador amb el campanar romànic, el claustre i el Palau de l'Abat. Del claustre de l'antic monestir de Sant Salvador, adossat a la façana sud de l'església, només se'n conserva sencera l'ala nord, amb una galeria de set arcs de mig punt recolzats cadascun en dues columnes amb capitells de fulles de lliri. Aquesta ala, d'un romànic tardà, data de finals del segle XIII (possiblement sigui coetània a la construcció de l'església gòtica) i va ser restaurada l'any 1932.

La resta del claustre va ser desmuntada entre finals del s XIX i principis del s XX. Les ales est i sud del claustre estan ocupades per un conjunt d'edificacions amb cobertes inclinades a dues aigües que donen per un cantó al claustre i per l'altre al carrer del convent i a la plaça del convent. Les façanes que donen al claustre no tenen cap element d'interès i devaluen notablement aquest espai. Les façanes que donen al carrer i la plaça del convent estan arrebossades i tenen obertures tipus balconeres i balcons, fruit segurament de reformes del s XVIII, amb estructures metàl·liques i baranes de ferro forjat.

Els fonaments de les ales est i oest i les restes del pou central es poden veure al petit espai públic que hi ha davant l'ala nord, anomenat corredor negre.

En l'informe municipal es fa constar que l'Ajuntament, en el desenvolupament de les previsions del Pla Especial de protecció del Casc Antic, preveu dotar d'usos públics els antics edificis que conformaven l'antic monestir en l'entorn del Claustre, si bé l'estat actual de les edificacions implica que s'hagin d'efectuar unes intervencions prèvies per evitar el seu major deteriorament.

La documentació tècnica presentada inclou els fitxers:

- PROJECTE CAT: conté el document titulat PROJECTE DE CONSOLIDACIÓ DE FAÇANES I COBERTES D'UNA PART DELS EDIFICIS DEL CLAUSTRE DEL MONESTIR DE SANT SALVADOR DE BREDA, signat pel tècnic redactor en data 23/03/20.
- ESTUDI PARAMENTS: conté el document titulat Estudi arquitectònic i històric corresponent als paraments exteriors de les ales est i sud del monestir de Sant Salvador, signat pel tècnic redactor en data 18/03/20.

El projecte presentat preveu les obres de reforma de façanes i cobertes dels edificis de la part est i sud del claustre del monestir. A causa d'estar deshabitats les últimes dècades, aquestes construccions presenten una sèrie de patologies importants que provoquen una continua degradació del conjunt i assegurar-ne l'estabilitat i la seguretat. Es tracta dels edificis que formaven, per una banda la sala capitular i l'arxiu del monestir i per l'altra el refectori, la cuina i les cel·les dels monjos del monestir. La memòria presentada descriu:

Edifici Est - (Plaça del Convent)

L'edifici que ocupa la ala oriental del claustre, el tanca per aquest costat i actualment té la façana principal per la plaça Convent (número 12 i 6-tot i que no sembla actual-), que és per on s'entra als dos antics habitatges que hi havien, i comunica amb el recinte del claustre per un túnel mitjançant uns arcs que se li coneix com el "corredor negre". La superfície ocupada per aquesta edificació és de 120 m² i en una part es desenvolupa en dues plantes i a la part sud, en tres plantes. Antigament durant l'època monàstica, aquesta part de l'edifici albergava la Aula Capitular i el Refectori en planta baixa i la Biblioteca i Arxiu en planta pis.

Aquests espais actualment, i a causa de les contínues reformes, divisions i vendes a particulars que es van efectuar a partir de 1846, estan dividits i fracturats i amb prou feines s'aprecien.

Edifici Sud - (Carrer del Convent)

L'edifici que ocupa la ala meridional tanca el claustre per la part sud i antigament durant l'època monacal havia albergat en planta baixa, part del Refectori (continuava de l'edifici descrit anteriorment) i la cuina, i en planta pis hi havia les cel·les i dormitoris de els monjos.

La superfície ocupada per aquesta edificació és de 135 m² i en una part es desenvolupa en dues plantes i en una altra 3 plantes.

Aquest edifici ha sofert moltes variacions al llarg de el temps i es troba en molt mal estat de manera que és gairebé impossible l'accés a l'interior, ja que la major part s'ha enfonsat perquè es va ensorrar la teulada d'una gran part provocant acumulació dels elements de coberta en el seu interior que també han enfonsat part dels forjats inferiors.

Bàsicament el projecte preveu les següents actuacions:

- Neteja i desenrunament de l'interior a les zones on hi ha hagut enfonsaments.
- Repicat i sanejament de les façanes, per tal d'estudiar possibles obertures i elements patrimonials desapareguts amb les successives reformes de l'edifici.
- Arrebossat de les façanes.
- Desmuntatge de la coberta.
- Formació de nou forjat de coberta amb biguetes autoportants i acabat amb teula.

Les obres, es centren únicament en la consolidació estructural i sanejament de les edificacions, per tal que exteriorment presenti un bon estat pel que fa a revestiments exteriors i fer una coberta que permeti la correcta impermeabilitat del conjunt, impeditint la contínua degradació interior i exterior que ja fa uns anys pateixen aquests edificis. Per a l'execució d'aquestes obres s'utilitzaran materials i tipologies tradicionals típiques de les cases dels nuclis rurals, com són morters de calç i teules àrabs envellides.

Es faran servir materials actuals com el formigó o l'acer però sempre utilitzats amb la seva pròpia lògica, i combinats i en contacte amb els materials tradicionals (existents o aportats) com la fusta, la ceràmica o la pedra, sempre però, intentant fugir de imitacions i mantenint l'equilibri entre el nou i el tradicional. Pel que fa a materials i acabats exteriors, tots els paraments dels cossos principals aniran bàsicament arrebossats amb morter de calç i pintats també amb pintura a la calç de color semblant a la de les façanes actuals, en concret, i seguint la carta de colors del Pla Especial, es preveu pintar la façana dels edificis pel costat dels carrers Convent i plaça Convent amb el color blanc cru i els de l'interior del claustre amb un ocre tallat. En cas de pintar fusteries que es mantinguessin i/o serralleria, aquestes serien amb color "marró profund" i "gris forja" respectivament.

Les cobertes seran a una aigua i amb teula àrab envellida d'una pendent d'un 25-30% aproximadament (seguirà les pendents actuals) i les cornises al costat del carrer seran en forma d'escaleta amb la canal de recollida d'aigües dins igual que en l'actualitat. Les teules que es col·loquin noves es posaran de canal i seran del tipus envellit, i les teules existents de recuperació es posaran de cobriment.

Es presenta un estudi arquitectònic i històric de paraments. Aquest estudi ha estat únicament visual i constata que tot el sector del claustre del monestir de Sant Salvador que correspon a les ales est i sud, ha estat objecte de continues reformes en els darrers 150 anys. A partir de les restes conservades, intenta situar els diferents àmbits del cenobi, això és sala capitular, refetor, dormitoris, cuines, arxiu/biblioteca.

L'informe tècnic municipal, signat el 10/03/20, exposa que *l'àmbit del projecte, segons les Normes Subsidiàries e Planejament de Breda quin text refós fou aprovat definitivament per la Comissió d'Urbanisme de Girona el dia 20 d'abril de 2006 i publicat al DOGC nº 4678 de 18.07.2006 i posteriors modificacions, està qualificat Sistema d'Equipaments públics (Clau E), i regulat específicament als articles de 33 a 33 de les NNUU de les NNSS. És troba inclòs en l'àmbit del Pla Especial de protecció del nucli històric, aprovat definitivament per la CTU el 4.10.2012 (DOGC 6305 de 31.01.13).*

S'emet informe favorable, atès que el projecte s'ajusta a les determinacions bàsiques del de les Normes Subsidiàries vigents. Caldrà sol·licitar informe als Serveis territorials del Departament de Cultura de Girona per a la seva aprovació definitiva.

Analitzada la proposta presentada, la ponència fa les següents consideracions:

En l'àmbit arquitectònic, es tracta d'una primera actuació de consolidació de l'envolupant dels edificis de l'ala est i sud del claustre del monestir de Sant Salvador, un cop enderrocats els

edificis que ocupaven parts del claustre. Inclou refer cobertes i consolidar les façanes, en base a uns estudis arquitectònics i de paraments realitzats. Aquests estudis fan una estimació dels àmbits del convent que podrien correspondre aquestes ales del claustre. L'estudi de paraments, realitzat únicament en inspecció ocular, identifica obertures rellevants de les façanes i traces interiors. Cal destacar els nombrosos indicis interiors de la sala capitular.

La proposta presenta unes possibles façanes a l'espera d'obtenir les dades definitives. Per a realitzar la proposta definitiva, un cop retirat el revestiment, es realitzarà un estudi detallat de paraments mitjançant un tècnic arqueòleg i la proposta haurà de ser aprovada per la Comissió Territorial del Patrimoni Cultural de Girona del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya.

Les cobertes a l'ala sud actualment són a dues vessants i es proposen a una sola vessant, augmentat la façana interior del claustre. És preveuen de bigues autoportants i teules ceràmiques.

En l'àmbit arqueològic, l'estudi de paraments es correcte, ara bé, atès que aquest estudi ha estat únicament visual, en el moment que es porti a terme el projecte i s'incideixi sobre els paraments, caldrà fer el control i documentació arqueològica, prèvia autorització del Departament de Cultura, dels elements de l'edifici medieval que actualment es troben emmascarats per construccions modernes.”

ACORD DE LA COMISSIÓ

“Un cop acabada l'explicació del projecte, comença el debat entre els assistents. Els membres de la Comissió consideren correcta la proposta de la ponència en el sentit d'autoritzar la intervenció de repicat dels paraments i desenrunat, afegint-hi la consolidació inicial d'elements que puguin representar un perill. Una vegada fet l'estudi corresponent, es valorarà la proposta que s'adapti a les preexistències posades al descobert.

Per tot això, valorada la proposta, la Comissió acorda, **PER UNANIMITAT, AUTORITZAR** l'actuació de repicat dels paraments i desenrunat de l'àmbit per realitzar un segon estudi més aprofundit, així com la consolidació inicial dels elements que puguin representar un perill, dins el Projecte de consolidació de façanes i cobertes de part dels edificis del claustre del monestir de Sant Salvador de Breda, atès que es valora positivament la iniciativa d'intervenció en aquest àmbit i aquest n'és el primer pas, **amb la condició** que dit estudi es realitzi amb control i documentació arqueològica.

D'altra banda, acorda, **PER UNANIMITAT, SUSPENDRE** la seva decisió referent a la consolidació de façanes i cobertes de part dels edificis del claustre del monestir de Sant Salvador a l'espera dels resultats del segon estudi, que permetin avaluar una proposta definitiva, per entendre que cal realitzar una intervenció prèvia que permeti avaluar l'actuació. Per aquest motiu, es requereix, a l'empara dels articles 22 i 68 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre del procediment administratiu comú de les administracions públiques, que s'aporti, en el termini

de deu dies hàbils, la següent documentació complementària que permeti valorar adequadament la proposta en relació amb el monument històric declarat:

- Estudi dels paraments, realitzat després del repicat d'aquests i del desenrunament d'aquest àmbit, així com la proposta d'intervenció arquitectònica modificada en base a les preexistències posades al descobert.

En el cas que no s'aporti la documentació requerida dintre del termini indicat, es considerarà que el promotor ha desistit de seva petició, en els termes que preveu l'article 21 de la llei esmentada.

L'article 35.2.a) de la Llei 9/93, del patrimoni cultural català, estableix que les intervencions en els conjunts històrics protegits han de *mantenir l'estructura urbana i arquitectònica del conjunt i les característiques generals de l'ambient i de la silueta paisatgística. No es permeten modificacions d'alineacions, alteracions en l'edificabilitat, parcel·lacions ni agregacions d'immobles, excepte que contribueixin a la conservació general del caràcter del conjunt.*

La intervenció arqueològica, d'acord amb la normativa vigent, s'haurà de realitzar sota la direcció d'un arqueòleg, amb la corresponent autorització de la Direcció General del Patrimoni Cultural, segons estableix la Llei 9/1993, de 30 de setembre, del patrimoni cultural català, i el Decret 78/2002 del Reglament de protecció del patrimoni arqueològic i paleontològic.

Es fa constar expressament que aquest acord s'adopta de conformitat amb la normativa de patrimoni cultural i, per tant, no perjudica l'adequació o la inadequació del projecte a la normativa urbanística aplicable, ja que l'anàlisi d'aquest aspecte no és competència d'aquesta Comissió.

Es recorda que l'article 5.5 del Decret 276/2005, de les comissions territorials del patrimoni cultural, estableix que *l'ajuntament ha de notificar a la comissió corresponent, simultàniament a la persona sol·licitant de la llicència, la concessió o denegació de la llicència.*"

Contra l'acord que es notifica podeu interposar, d'acord amb el que determina l'article 44 de la Llei 29/1998, de 13 de juliol, de la jurisdicció contenciosa administrativa, recurs contenciós administratiu davant el jutjat contenciós administratiu de la província corresponent, en el termini de dos mesos a comptar des de l'endemà de la notificació d'aquest acord. Potestativament, dins el mateix termini, també podeu efectuar el requeriment previ que determina el precepte legal abans esmentat.

Cosa que us comuniquem perquè en tingueu coneixement.

Signat, en la data que consta en la signatura electrònica,

Núria Salvatella Sánchez
Secretària de la Comissió

Carme Renedo Puig
Directora dels Serveis Territorials